

FOTO: JANSSEN AH

Komen er betere tijden?

Deze vraag stond centraal tijdens de jaarvergadering van de varkenshouders in Oost-Vlaanderen. Gastsprekers waren Dirk Van Thielen, manager bij Aveve-Veevoeding, Luc Verspreet, gedelegeerd bestuurder van Covavee en Boerenbondvoorzitter Piet Vanthemsche. – WOUTER

WYTYNCK, BEROEPSWERKING –

Patrick Hoste, burgemeester van Aalter en tevens gastheer, opende de provinciale vergadering. In zijn openingstoespraak stelde hij dat hij als voormalig varkenshouder en burgemeester van een gemeente met veel varkenshouders begaan is met de problemen van deze sector. De crisis treft de varkenshouder heel hard en hij hoopt dan ook dat er snel licht aan het einde van de tunnel komt.

Wispelturige grondstoffenmarkt

De grondstoffenmarkt vertaalt zich – met enige vertraging – in de voederprijzen. De belangrijke indicatoren zijn de prijs van

de granen, de sojaprijs, en niet in het minst, de munteenheid waarin men de grondstoffen verhandelt. Voor wat de prijs van de granen betreft, wordt vooral gekeken naar tarwe en maïs. Belangrijk is dat de afgelopen jaren de voorraden tarwe op wereldvlak zijn gegroeid, terwijl deze van maïs ongeveer gelijk zijn gebleven. Ook de Europese zelfvoorzieningsgraad voor tarwe nam toe. Dit is goed nieuws voor de varkenshouder, gezien de prijzen dan minder snel gaan schommelen. De oogstverwachtingen zijn goed, mede door de goede winter. Er wordt dan ook verwacht dat dit voor minder spanning op de markt

FOTO: WOUTER WYTYNCK

Dirk van Thielen van Aveve-Veevoeding stelt dat additieven zoals aminozuren, mineralen en vitaminen, ondanks hun hoeveelheid, toch een grote impact hebben op de voederprijzen.

zal zorgen. Een andere belangrijk component in de voeders zijn de eiwitten. Hier is soja het referentieproduct. Dit is een moeilijker verhaal, vermits men deze grondstof vooral van overzee aanvoert en in dollars betaalt. De wisselkoersschommelingen kunnen ervoor zorgen dat de prijzen stijgen, ondanks eventuele goede voorraden of oogstverwachtingen. Bovendien is het transport ook een belangrijke kostenpost in de prijs van de grondstoffen. Door de sterke stijging van de brandstofkost in de afgelopen jaren zijn de grondstoffen – en dus ook de voeders – duurder geworden. Voor wat de soja betreft, zijn de oogstverwachtingen vrij goed en de lage dollarkoers van de afgelopen tijd had een getemperde prijs als gevolg. Dit had een positief effect op de veevoederprijzen. Naast de basisgrondstoffen gebruikt men ook additieven zoals aminozuren, mineralen en vitaminen in de voederformulering. Alhoewel de hoeveelheden relatief beperkt zijn, stelt Dirk Van Thielen dat ze toch wel een grote impact hebben op de voederprijzen. De mineralen en vitaminen zijn de afgelopen jaren fors duurder geworden en enkele wereldspelers maken misbruik van hun bijna-monopolie op die markt.

Speculatie terug van weggeweest

Doordat Europa het voorbije decennium zijn interventievoorraden tarwe nagenoeg volledig heeft afgebouwd en de opslag van grondstoffen wereldwijd meer en meer in particuliere handen kwam, verhoogde het risico op speculatie op de grondstoffenmarkt. Een bijkomend element is dat er een grote vraag is vanuit nieuwe wereld-economieën zoals China en India. Daardoor is er meer krapte op de markt, voor private opslagbedrijven en grondstoffenfondsen zijn dit de ideale omstandigheden om de prijzen de hoogte in te jagen. Als gevolg van de bankencrisis zijn de meeste grondstoffenfondsen ter ziele gegaan en werd het element van grondstoffen-speculatie veel minder belangrijk. Nu echter zien we dit spook vooral in de soja terug opdoemen. De oogsten in Zuid-Amerika zijn zeer gunstig verlopen en de opbrengst is zeer goed. De productiebedrijven houden hun soja echter in de schuur, waardoor de prijzen stegen.

Licht dalende tendens voederprijzen

De goede oogsten en oogstverwachtingen zorgen voor een positief effect op de veevoederprijzen. De afgelopen maanden trad een licht dalende tendens in en de verwachting was dat deze zich vanaf mei sterker zou doorzetten. De daling wordt echter getemperd door de schommelende olieprijs en de dollar. Die steeg, sinds de financiële problemen in Griekenland, fors in waarde ten opzichte van de euro. Dit is ongunstig voor de grondstoffen die in dollar worden betaald. Dit komt ook

tot uiting in de prijzen van de granen die de laatste weken terug aan het stijgen zijn. Ook soja is aan een opwaartse curve bezig. Voor soja komt daarbij nog dat de speculatie voor een krapte zorgt, waardoor de prijs nog extra stijgt. De verwachtingen moesten dan ook bijgesteld worden. Intussen stelt men dat de dalende tendens minstens moet worden uitgesteld tot de graanoogst in Europa op gang komt.

Varkensproductie concentreert zich

Binnen de Europese varkensproductie speelt zich een merkwaardige tendens af. Buiten de concentratiegebieden vermindert de varkenspopulatie, terwijl binnen die gebieden de productie zich verder ontwikkelt. Deze gebieden zijn te vinden rond Catalonië (Spanje), Bretagne (Frankrijk), Vlaanderen, Nederland, in het noordwesten van Duitsland en Denemarken. De concentratiegebieden hebben enkele zeer grote troeven uit te spelen. Enerzijds liggen ze in de buurt van grote havens, wat het mogelijk maakt om met geringe transportkosten varkensvlees per boot te exporteren en de benodigde veevoedergrondstoffen aan te voeren. Door de concentratie is de infrastructuur optimaal om, samen met de nodige voeders, ook kennis op de varkensbedrijven te

momenteel netto-exporteur. Het land zal zich dan ook meer en meer nadrukkelijk op de exportmarkten begeven, waar wij sinds lange tijd aanwezig zijn. Bovendien heeft Duitsland ook een aantal sterke troeven in handen. Het land ligt centraal in Europa en heeft een belangrijke status in de wereld. Er zijn geen minimumlonen, waardoor de arbeidskost er lager is dan bij ons. Het is duidelijk dat het zwaartepunt van de handel meer en meer opschuift in de richting van Duitsland. De prijs wordt met andere woorden niet meer bij ons, maar in Duitsland, gemaakt.

Vlaanderen blijft topregio

Ondanks de sterke ontwikkeling van de Duitse varkensmarkt blijft Vlaanderen een topregio. De bedrijfsleiders behoren tot de wereldtop en het productieapparaat is zeer gezond. Het enige nadeel is dat de regio ook dichtbevolkt is, wat meer problemen geeft op het vlak van bedrijfsontwikkeling. De concentratie binnen de slachterijwereld heeft zich evenwel in ons land nog niet doorgezet zoals in andere landen. Enerzijds is dit nadelig om grote uniforme loten te kunnen afleveren, anderzijds is dit een zeer sterke troef. Door het familiale karakter van de slachterijen en de verwerking staan wij bijzonder sterk op

Vraag en aanbod sturen prijsvorming

De laatste jaren zit de varkenshouderij in een crisisstemming. De prijsvorming is bijzonder moeilijk en bovendien blijven de productiekosten verder stijgen. Deze problematiek is niet alleen bij ons zo, maar de hele Europese varkenshouderij heeft er mee te maken. Als gevolg van de krediet- en de consumentencrisis kwam het verbruik van varkensvlees onder druk te staan. Dit gebeurde net op het moment dat de markt uitzicht had op betere prijzen. Daarbij komt dan nog de dure euro die ervoor zorgt dat ons varkensvlees moeilijker op de internationale markten kan worden afgezet. Vandaar dat er meer varkensvlees moest afgezet worden binnen Europa. Het gevolg laat zich raden. Er is een verdere neerwaartse druk op de opbrengstprijzen, en doordat de crisis zo lang aanhield daalde stilaan ook de Europese varkensstapel. Het moet gezegd dat Europa op cruciale momenten toch wel steken liet vallen. De € heeft een belangrijk instrument om vraag en aanbod meer op elkaar af te stemmen, de restituties. Piet Vanthemsche stelt dat België, op vraag van de Boerenbond, verschillende keren fel heeft aangedrongen om de restituties te verhogen. Europa vond telkens dat er tekenen van verbetering waren en dat het dus niet nodig was om de restituties te verhogen. Toch zou een verhoging van deze restituties het concurrentienadeel van de hoge euro hebben kunnen wegwerken, zodat de markt verlicht zou worden. Vooral onze markt is bijzonder gevoelig voor de export, gezien meer dan 50% van de productie export is.

Wat brengt de toekomst?

Voor 2010 verwacht men dat de euro wat aan waarde zal inboeten tegenover de dollar. De problemen in Griekenland en Portugal zijn daar niet vreemd aan. Dit is goed nieuws voor de export. Tegelijkertijd neemt de Europese varkenspopulatie opnieuw licht toe en blijft de consumptie verder onder druk staan. Dit geeft aan dat de opbrengstprijzen niet sterk zullen stijgen. Toch verwacht men voor het tweede en derde kwartaal een stijging van de varkensprijzen. Dit hangt onder meer af van de vraag hoe het economisch herstel zich doorzet en of de consumptie terug aantrekt. Belangrijk is dat het wereldverbruik in de toekomst verder zal aantrekken. Luc Van Biesen gaf in zijn besluit aan dat de verwachte daling van de veevoederprijzen en de vooruitzichten op een licht stijgende varkensprijs de marge op de bedrijven zal verhogen. De varkenshouderij snakt immers naar een periode van betere inkomensvorming. Ondertussen moet elke varkenshouder maximaal blijven presenteren om de productiekosten zo laag mogelijk te houden. ■

Luc Verspreet van Covavee is ervan overtuigd dat wij onze concurrentiepositie op termijn verder zullen versterken.

brengen. Bovendien zijn er in de buurt verschillende slachthuizen en liggen deze gebieden dan ook nog eens midden in dicht bevolkte regio's, wat een extra troef is voor de afzet van vers vlees.

Varkensreus in wording

Voor de varkenspopulatie in Duitsland is de laatste jaren aan een opmerkelijke opmars bezig. In een tijdspanne van 14 jaar is de productie met meer dan 35% toegenomen. Duitsland is in de loop van 2008 zelfvoorzienend geworden en is

de nichemarkten en kan snel ingespeeld worden op de wensen van de afnemers. Toch zal de concentratie in de slachterijwereld zich hier ook voortzetten. Covavee is marktleider en slacht 13% van de Belgische varkens terwijl het op de Europese ranglijst maar op de veertiende plaats komt. Vandaag staat België zijn mannetje op het vlak van export. We moeten er voor zorgen dat dit in de toekomst ook zo blijft. Luc Verspreet is ervan overtuigd dat wij onze concurrentiepositie op termijn verder zullen versterken.